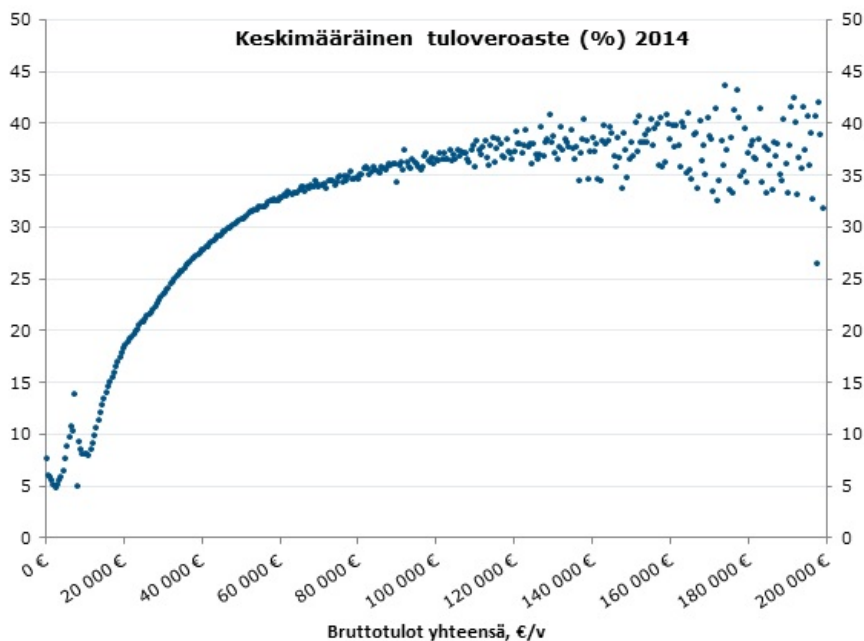

Blogi: Kuinka progressiivista verotus Suomessa on?

Nordea Research, 12 October 2016

Veroprogessio kertoo, kuinka nopeasti veroaste nousee tulojen kasvaessa. Mitä kireämpi progressio, sitä suurempi on verojärjestelmän tuloeroja tasaava vaikutus. Toisaalta korkeammat veroasteet heikentävät työnteon kannustimia. Verotuksen todelliseen progressioon vaikuttaa verojärjestelmän lisäksi mm. se, miten tulot jakautuvat ansio- ja pääomatulojen kesken eri tulotasoilla. Kuinka progressiivinen Suomen tuloverojärjestelmä todellisuudessa on ja onko progressiivisuus muuttunut viime vuosina?

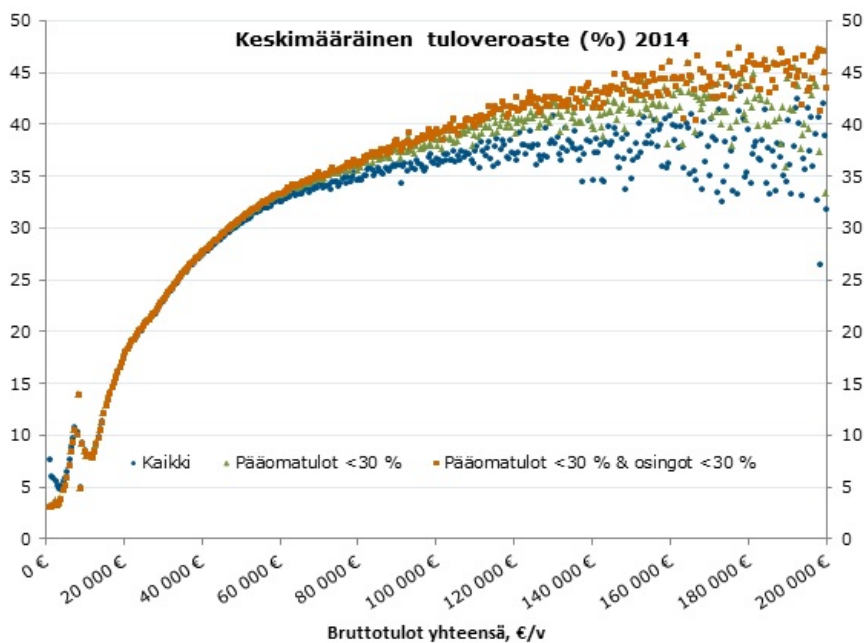
Lähde: SISU-mikrosimulointimalli, Kärkkäinen

Yllä olevaan kuvioon on laskettu keskimääräinen veroaste eri tulotasoilla 500 euron välein. Jokainen piste vastaa yhden 500 euron levyisen tuloluokan veroasteen keskiarvoa. Kuviosta voidaan nähdä, että keskimääräinen veroaste kasvaa melko nopeasti ja tasaisesti 100 000 euron tuloihin asti, jonka jälkeen veroasteisiin alkaa tulla hajontaa. Jakauma on kuitenkin huomattavasti tasaisempi kuin Heikki Hiilamon ja Pertti Honkasen vuonna 2012 Kelan [tutkimusblogissa](#) piirtämä vastaava verojakaumakuviio.

nexus.nordea.com/research

Kyseiseen kuvioon ja blogiin viitataan edelleenkin verotuksen oikeudenmukaisuutta käsittelevässä julkisessa keskustelussa esimerkkinä verojärjestelmän ”vapaamatkustajista”.

Merkittävin syy kuvioiden eroon löytyy tutkimusaineistojen kehityksestä. Hiilamon&Honkasen kuvio perustuu vuodelta 2009 olevaan 20 000 henkilön otokseen. Tämän jälkeen mikrosimulointimallien tutkimusaineistot ovat kasvaneet ja oma kuvioni perustuu yli 600 000 suomalaisen aineistoon vuodelta 2014. Pienen aineiston takia vuoden 2009 kuviossa suuressa osassa suurituloisemmista tuloluokista on vain yksi havainto, kun taas tuoreammassa kuviossa jokaisessa tuloluokassa on usean henkilön keskiarvo. Keskiarvojen sisällä veroasteissa löytyy hajontaa kaikilla tulotasoilla.

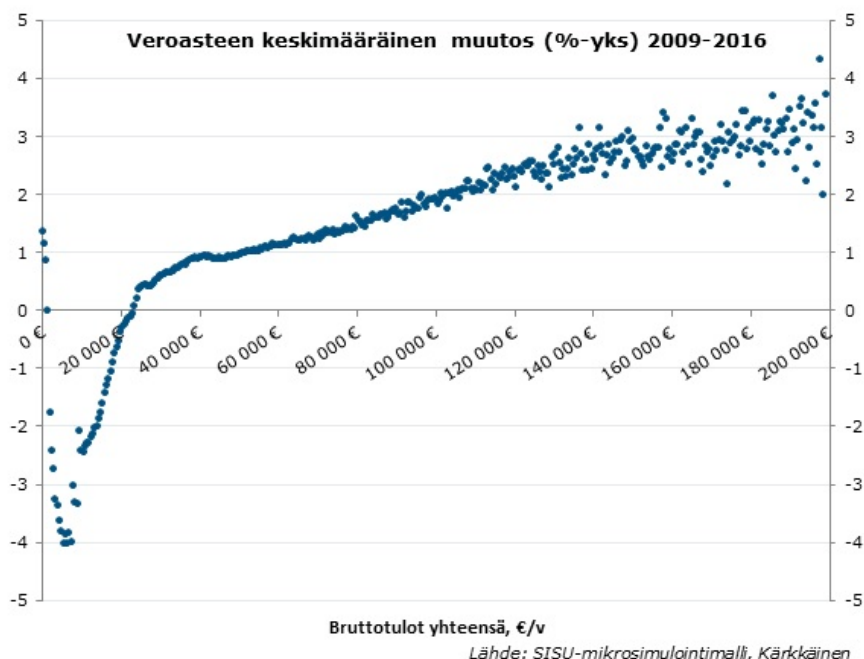

Lähde: SISU-mikrosimulointimalli, Kärkkäinen

Mistä veroasteiden hajonta johtuu? Merkittävin selittäjä on eri tulomuotojen verotuksen eroissa. Yllä olevasta kuviosta voidaan nähdä, että veroasteet ovat jakautuneet huomattavasti tasaisemmin henkilöillä, joilla pääomatulot tai osingot ovat alle 30 prosenttia kokonaistuloista. Pääomatulojen verotus on suurilla tulotasoilla ansiotulojen verotusta kevyempää, minkä takia suuria pääomatuloja saaneiden verotus on kevyempää kuin vastaavia ansiotuloja saaneilla. Ansio- ja pääomatulojen erilaiselle verokohtelulle löytyy kuitenkin taloustieteellisestä tutkimuksesta vahvat perusteet. Osinkojen verotuksen suhteen on puolestaan huomioitava, että

kuviossa ei ole mukana yritysten maksamat yhteisöverot, jotka päätyvät lopulta yrittäjien ja työntekijöiden maksettavaksi.

Kuinka tuloverotuksen progressiivisuus on muuttunut viime vuosien veromuutosten takia? Alla olevassa kuviossa on laskettu lainsäädännön muutosten vaikutus keskimääräiseen veroasteeseen eri tulotasoilla 2009–2016. Laskelmassa on tulkittu verotuksen pysyvän ennallaan silloin kun verojärjestelmän euromääräisiin parametreihin tehdään ansiotason nousua vastaavat tarkistukset. Kuvioista voidaan nähdä, että verotus on keventynyt noin 20 000 euron vuosituloihin asti. Sitä suuremmilla tuloilla verotus on kiristynyt. Veroasteet ovat nousseet progressiivisesti, eli veroasteen korotus on keskimäärin sitä suurempi, mitä korkeammalla tulotasolla on. Myös veroasteiden muutoksissa on hajontaa suuremmilla tulotasoilla, mutta suurituloisten verotus on kiristynyt sekä ansiotuloissa että pääomatuloissa.

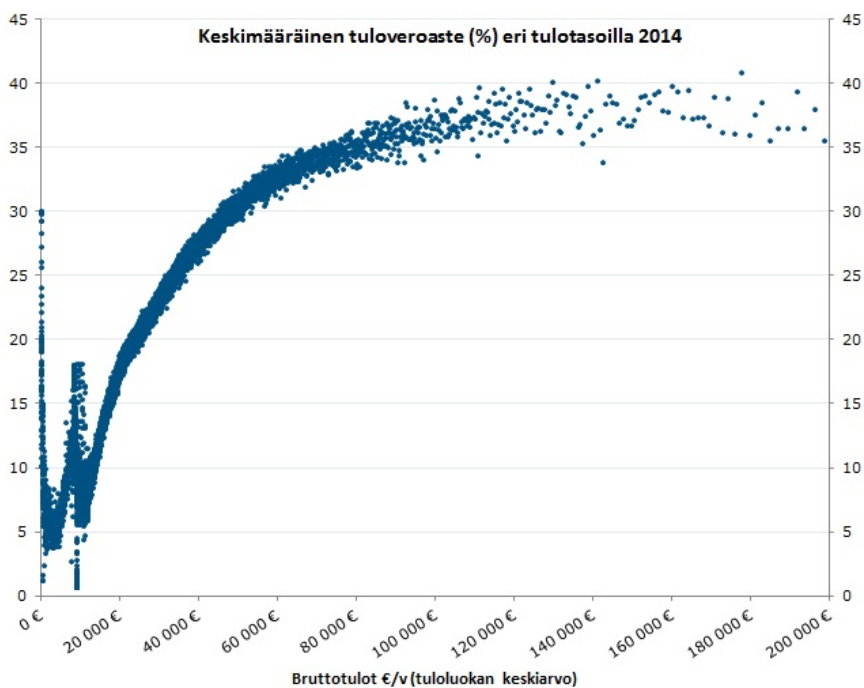
Verotuksen kokonaisprogressiota tarkasteltaessa on syytä muistaa, että välillisten verojen (mm. kulutusverojen) huomioiminen pienentäisi kokonaisprogressiota, koska ne ovat luonteeltaan tasaveroja. Siksi tuloveroprogression kiristymistä on osittain kompensoinut verotuksen painopisteen siirtyminen kulutusverotuksen suuntaan.

Tuloverotus on Suomessa progressiivista. Keskimääräiset veroasteet nousevat nopeasti tulojen kasvaessa. Keskimääräisissä veroasteissa on kuitenkin hajontaa. Suurimman osan tästä

selittää eri tulomuotojen erilainen verotus, jota puolestaan taloustieteellinen kirjallisuus tuntuisi puoltavan. Viimeisen seitsemän vuoden aikana veromuutokset vaikuttaisivat kiristäneen tuloveroprogressiota entisestään, kun veroasteet ovat nousseet suurituloisilla muita enemmän.

Jälkikirjoitus (13.10.2016)

Tämän blogin julkaisun jälkeen sain hyvän kysymyksen siitä, kuinka suuri osa tuloveroasteiden hajonnasta johtuu tuloryhmien kokoeroista. Kuvioissa jokaisen tuloryhmän leveys on 500 euroa. Pieni- ja keskituloisten ryhmässä tälle tulovälille osuu paljon enemmän ihmisiä kuin suurituloisilla. Keskiarvoistaminen pienentää hajontaa sitä enemmän, mitä enemmän havaintoja ryhmässä on. Siksi osa tulojen mukaan kasvavasta hajonnasta johtuu ryhmäkoon pienenemisestä. Tämän huomioimiseksi alla on vielä yksi kuvio, jossa ryhmäkooko on vakioitu. Kuviossa on 10 000 pistettä, joista jokainen vastaa noin 70 suomalaisen veroasteen keskiarvoa. Ryhmäkoon vakioinnin takia tuloluokkien leveys vaihtelee. Kuvioista voidaan nähdä, että ryhmäkoon pieneneminen selittää merkittävän osan vakioleveydellä piirrettyjen kuvioiden kasvavasta hajonnasta. Tasaisella ryhmäkoolla piirretty kuvio on hajonnaltaan huomattavasti tasaisempi, vaikka hajonta onkin suurituloisilla edelleen hieman muita suurempaa.

Lähde: SISU-mikrosimulointimalli, Kärkkäinen

Disclaimer and legal disclosures

Disclaimer

Origin of the publication or report

This publication or report originates from: Nordea Bank AB (publ), Nordea Bank Danmark A/S, Nordea Bank Finland Plc and Nordea Bank Norge ASA (together the "Group Companies" or "Nordea Group") acting through their unit Nordea Markets.

The Group Companies are supervised by the Financial Supervisory Authority of their respective home countries.

Content of the publication or report

This publication or report has been prepared solely by Nordea Markets.

Opinions or suggestions from Nordea Markets may deviate from recommendations or opinions presented by other departments or companies in the Nordea Group. The reason may typically be the result of differing time horizons, methodologies, contexts or other factors.

Opinions and price targets are based on one or more methods of valuation, for instance cash flow analysis, use of multiples, behavioural technical analyses of underlying market movements in combination with considerations of the market situation and the time horizon. Key assumptions of forecasts, price targets and projections in research cited or reproduced appear in the research material from the named sources. The date of publication appears from the research material cited or reproduced. Opinions and estimates may be updated in subsequent versions of the publication or report, provided that the relevant company/issuer is treated anew in such later versions of the publication or report.

Validity of the publication or report

All opinions and estimates in this publication or report are, regardless of source, given in good faith, and may only be valid as of the stated date of this publication or report and are subject to change without notice.

No individual investment or tax advice

The publication or report is intended only to provide general and preliminary information to investors and shall not be construed as the basis for any investment decision. This publication or report has been prepared by Nordea Markets as general information for private use of investors to whom the publication or report has been distributed, but it is not intended as a personal recommendation of particular financial instruments or strategies and thus it does not provide individually tailored investment advice, and does not take into account the individual investor's particular financial situation, existing holdings or liabilities, investment knowledge and experience, investment objective and horizon or risk profile and preferences. The investor must particularly ensure the suitability of an investment as regards his/her financial and fiscal situation and investment objectives. The investor bears the risk of losses in connection with an investment.

Before acting on any information in this publication or report, it is recommendable to consult one's financial advisor.

The information contained in this publication or report does not constitute advice on the tax consequences of making any particular investment decision. Each investor shall make his/her own appraisal of the tax and other financial merits of his/her investment.

Sources

This publication or report may be based on or contain information, such as opinions, recommendations, estimates, price targets and valuations which emanate from:

Nordea Markets' analysts or representatives,
Publicly available information,
Information from other units of the Group Companies or other companies in the Nordea Group, or
Other named sources.

To the extent this publication or report is based on or contain information emanating from other sources ("Other Sources") than Nordea Markets ("External Information"), Nordea Markets has deemed the Other Sources to be reliable but neither the companies in the Nordea Group, others associated or affiliated with said companies nor any other person, do guarantee the accuracy, adequacy or completeness of the External Information.

The perception of opinions or recommendations such as Buy or Sell or similar expressions may vary and the definition is therefore shown in the research material or on the website of each named source.

Limitation of liability

Nordea Group or other associated and affiliated companies assume no liability as regards to any investment, divestment or retention decision taken by the investor on the basis of this publication or report. In no event will entities of the Nordea Group or other associated and affiliated companies be liable for direct, indirect or incidental, special or consequential damages resulting from the information in this publication or report.

Risk information

The risk of investing in certain financial instruments, including those mentioned in this document, is generally high, as their market value is exposed to a lot of different factors such as the operational and financial conditions of the relevant company, growth prospects, change in interest rates, the economic and political environment, foreign exchange rates, shifts in market sentiments etc. Where an investment or security is denominated in a different currency to the investor's currency of reference, changes in rates of exchange may have an adverse effect on the value, price or income of or from that investment to the investor. Past performance is not a guide to future performance. Estimates of future performance are based on assumptions that may not be realized. When investing in individual shares, the investor may lose all or part of the investments.

Conflicts of interest

Companies in the Nordea Group, affiliates or staff of companies in the Nordea Group, may perform services for, solicit business from, hold long or short positions in, or otherwise be interested in the investments (including derivatives) of any company mentioned in the publication or report.

To limit possible conflicts of interest and counter the abuse of inside knowledge, the analysts of Nordea Markets are subject to internal rules on sound ethical conduct, the management of inside information, handling of unpublished research material, contact with other units of the Group Companies and personal account dealing. The internal rules have been prepared in accordance with applicable legislation and relevant industry standards. The object of the internal rules is for example to ensure that no analyst will abuse or cause others to abuse confidential information. It is the policy of Nordea Markets that no link exists between revenues from capital markets activities and individual analyst remuneration. The Group Companies are members of national stockbrokers' associations in each of the countries in which the Group Companies have their head offices. Internal rules have been developed in accordance with recommendations issued by the stockbrokers associations. This material has been prepared following the Nordea Conflict of Interest Policy, which may be viewed at www.nordea.com/mifid.

Important disclosures of interests regarding this research material are available at:

http://www.nordea.com/sitemod/upload/Root/www.nordea.com%20-%20uk/AboutNordea/Markets_Discloser_Disclaimer.pdf

Distribution restriction

The securities referred to in this publication or report may not be eligible for sale in some jurisdictions. This research report is not intended for, and must not be distributed to private customers in Great Britain or the US.

This research report is intended only for, and may be distributed only to, accredited investors, expert investors or institutional investors in Singapore who may contact Nordea Bank, Singapore Branch of 3 Anson Road, #22-01, Springleaf Tower, Singapore 079909.

This publication or report may be distributed by Nordea Bank Luxembourg S.A., 562 rue de Neudorf, L-2015 Luxembourg which is subject to the supervision of the Commission de Surveillance du Secteur Financier.

This publication or report may be distributed by Nordea Bank, Singapore Branch, which is subject to the supervision of the Monetary Authority of Singapore.

This publication or report may not be mechanically duplicated, photocopied or otherwise reproduced, in full or in part, under applicable copyright laws.